

# Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.  
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24206>

## Özet

Kamu Hizmeti Motivasyonu (KHM) Ölçeği, bireylerin kamu hizmetine yönelik içsel motivasyon düzeylerini ve kamu yararına katkıda bulunma eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle kamu sektöründe çalışan veya bu alana ilgi duyan bireylerin motivasyonel yapılarını çok boyutlu bir perspektifle değerlendirmeyi hedefler. Ölçeğin geliştirilmesi, **Türk kültürü** ve **kamu yönetimi bağlamı** dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma, KHM kavramının teorik temellerini sağlam bir şekilde ele alarak, Türkiye'deki kamu çalışanlarının motivasyon kaynaklarını bilimsel yöntemlerle ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu sayede, kamu kurumlarının insan kaynakları yönetimi ve personel geliştirme stratejilerine önemli katkıları sağlanmasını beklenmektedir.

Ölçek, Niyet Aydın ve arkadaşları tarafından 2017 yılında yayımlanan kapsamlı bir çalışmada sonucunda oluşturulmuştur. Çalışma, ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliğini detaylı istatistiksel analizlerle destekleyerek, Türk psikoloji ve yönetim literatürüne önemli bir katkı sağlamıştır. Ölçek, **kamu çalışanlarının performansları** ve örgütsel bağlılıklarını anlamak için temel bir araç olarak kabul edilmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Kamu Hizmeti Motivasyonu, Motivasyon, Kamu Yönetimi, Psikometrik Ölçek, Örgütsel Davranış, Geliştirme.

## Yazarlar

Niyet Aydın, Neşe Demirkasimoğlu, Tuğba Güner Demir, Öznur Esra Yıldırım.

## Amaç

Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kamu hizmetine yönelik sahip oldukları **motivasyonel eğilimleri** sistematik ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Geleneksel motivasyon teorilerinden farklı olarak, KHM, bireyin sadece kişisel çıkar veya dinsel ödüllerle değil, aynı zamanda toplumsal fayda, kamu yararı ve etik değerlere olan bağlılıkla motive olduğunu varsayar. Bu ölçek, bu karmaşık yapıyı oluşturan alt boyutları belirlemek ve bu boyutların düzeylerini nicel olarak saptamak üzere tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesindeki birincil amaç, Türkiye'deki kamu sektöründe uygulanan motivasyonel stratejilerin etkinliğini değerlendirmek ve kamu çalışanlarının örgütsel davranışlarını etkileyen temel faktörleri tanımlamaktır. Elde edilen veriler, kamu kurumlarının **personel seçimi**, yerleştirilmesi ve eğitim programlarının geliştirilmesinde bilimsel dayanak oluşturmaktadır.

## Yapı

Kamu Hizmeti Motivasyonu (KHM), bireyin kamu yararına hizmet etme arzusunu ve bu hizmetten türetilen içsel tatmini ifade eden çok boyutlu bir psikolojik yapıdır. Bu yapı, genellikle dört temel boyutta incelenir: **Kamu Politikası Oluşturmaya Çekicilik** (Attraction to Public Policy Making), **Kamu Yararına Bağlılık** (Commitment to Public Interest), **Şefkat/Merhamet** (Compassion) ve **Özveride Bulunma** (Self-Sacrifice). Aydın ve arkadaşlarının geliştirdiği ölçek, bu teorik çerçeveyi temel almakla birlikte, Türk kamu yönetimi kültürüne özgü motivasyon unsurlarına da yakalamaya hedeflemiştir.

Ölçek, bu boyutlar aracılığıyla bireylerin topluma hizmet etme arzusunun ne kadar güçlü olduğunu, bürokratik süreçlere olan ilgilerini ve etik sorumluluk duygularını ölçer. Yapısal olarak, ölçeğin maddeleri, kamu çalışanlarının görevlerini yerine getirirken hissettikleri **içsel dürtüleri** ve toplumsal sorumluluk algılarını yansıttıkları şekilde tasarlanmıştır.

## Geçerlik

Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlanmıştır. Aydın ve arkadaşları (2017) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, öncelikle **kapsam geçerliği** için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Ardından, **yapı geçerliği** sağlamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Yapılan analizler (genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi), ölçeğin çok boyutlu yapısının destekler nitelikte sonuçlar vermiştir. Ölçeğin alt boyutlarının, teorik beklentilerle uyumlu olduğu ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiği raporlanmıştır. Bu bulgular, Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği'nin **Türk kültürü bağlamında** geçerli bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. (Detaylı geçerlik katsayıları ve analiz sonuçları için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.)

## Güvenilirlik

Güvenilirlik, bir ölçme aracının farklı zamanlarda veya farklı koşullarda tutarlı sonuçlar verme derecesini ifade eder. Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları, genellikle **iç tutarlılık** katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin genelinin ve her bir alt boyutunun yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı (KHM) ölçme konusunda birbirleriyle tutarlı çalıştığını göstermektedir. Bu, ölçeğin hem akademik araştırmalarda hem de pratik uygulamalarda güvenle kullanılabilirliğini anlamına gelir. Güvenilirlik bulguları, ölçeğin

zaman içinde kararlı ölçümler sağladığına dair güçlü kanıtlar sunmaktadır. (Spesifik güvenilirlik katsayıları için orijinal kaynak incelenmelidir.)

## Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde, **çok boyutlu yapıya** ortaya çıkarmak ve doğrulamak için Faktör Analizi temel bir rol oynamıştır. İlk aşamada, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığı belirlenmiştir. Bu analiz, ölçeğin teorik olarak beklenen dört veya daha fazla faktörlü yapıya ampirik olarak desteklemiştir.

Daha sonra, elde edilen faktör yapılarının farklı örneklerde de geçerli olup olmadığını test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, ölçek modelinin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu istatistiksel prosedürler, Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği'nin **yapısal bütünlüğünü** ve ölçtüğü motivasyon bileşenlerinin birbirinden ayrılabilir olduğunu bilimsel olarak kanıtlamıştır.

## Ölçek Bilgileri

**Test Türü:** Geliştirme (Özgün bir ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

**Format:** Likert Ölçeği Tipi Derecelendirme. (Genellikle 5'li veya 7'li derecelendirme sistemi kullanılır, örneğin: "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a.)

**Mevcut Diller:** Türkçe.

**Popülasyon Grubu:** Kamu çalışanları ve kamu yönetimi alanında eğitim gören öğrenciler.

**Yaş Grubu:** Yetkinler (Genellikle 18 yaş ve üstü).

**Popülasyon Detayları:** Ölçek, Türk kamu sektöründe görev yapan farklı kademe ve pozisyonlardaki çalışanlar üzerinde standardize edilmiştir.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle bireylerin kendi motivasyon düzeylerini beyan etmeleri esasına dayanır.

## Anahtar Kelimeler

Kamu Hizmeti, İşsel Motivasyon, Örgütsel Adanmışlık, Personel Yönetimi, Psikometri, Ankara Üniversitesi.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** ?nayet Ayd?n

**Yazar ORCID Tanıtıcıları:** Bilgi mevcut değildir.

**Bağıl E-posta Adresleri:** [iaydin@ankara.edu.tr](mailto:iaydin@ankara.edu.tr)

**Yazma Adresi:** Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye.

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle ilgili bilimsel makaleye atıf yapmakla serbesttir. Ticari veya büyük ölçekli kurumsal uygulamalar için sorumlu yazar (Nayet Aydın) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Orijinal makale PDF formatında şu adresten indirilebilir: [kamu-hizmeti-motivasyonu-olcegi-toad.pdf](http://kamu-hizmeti-motivasyonu-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Aydın, N., Demirkasımoğlu, N., Güner Demir, T.ve Yıldırım, Ö. E. (2017). Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeğinin geliştirilmesi. **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 50(2), 105-125.

## Kamu Hizmeti Motivasyonu Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Orijinal kaynakta ölçek maddeleri listelenmediği için bu kısım boş bırakılmıştır. Kullanıcılar, maddelere erişim için yukarıda belirtilen PDF kaynağını incelemelidir.)

Ölçek maddeleri, orijinal yayın olan Aydın et al. (2017) makalesinde yer almaktadır.